

PROGRAM LEKCIÍ

SÚŤAŽ PRE ŠTUDENTOV GENERÁCIA EURO

1. Úvod

Účelom tohto programu je pripraviť študentov na:

1. kvíz,
2. esej a
3. prezentáciu.

Program lekcí je určený učiteľom a študentom, ktorí sa zúčastňujú na súťaži pre študentov Generácia Euro. Vysvetľujú, ako sa má počas súťaže postupovať a aké materiály sa majú používať. Táto príručka obsahuje informácie a plány na spolu 21 lekcí. Tento počet lekcí, samozrejme, nie je záväzný, mal by však študentom umožniť dosiahnuť úroveň vedomostí a schopností potrebnú na zvládnutie troch kôl súťaže. V závislosti od dostupného času a prostriedkov sa môžu učitelia rozhodnúť zaradiť do programu menej či viac lekcí.

Na úspešné vyriešenie kvízu by si mali súťažiaci preštudovať informácie o eurozóne a o inštitucionálnom rámci, ktorý bol vytvorený na účely menovej únie. Kvalita eseje (a prezentácie) bude do značnej miery závisieť od toho, ako študenti porozumejú faktorom, ktoré ovplyvňujú hospodársky vývoj, a ako sa vyznajú v súčasných ekonomických záležitostiach. Prvých sedem až osem lekcí sa preto zameriava na kvíz a obsahuje materiály a cvičenia, ktoré študentov pripraví na túto úlohu. Ďalších deväť lekcí súvisí s esejou – informuje o prostriedkoch menovej politiky a ďalších ekonomických otázkach (súčasťou sú teoretické i praktické cvičenia). Posledné štyri lekcie sa týkajú prezentácie.

2. Program lekcí

Prvé kolo: online kvíz

(osem lekcí)

Úspešné zvládnutie kvízu si vyžaduje dobré vedomosti o menovej politike a o hospodárskom a inštitucionálnom rámci eurozóny a Eurosystemu. Na dosiahnutie požadovanej úrovne vedomostí je potrebné absolvovať prvých šesť až sedem lekcí. Študenti majú možnosť preskúmať rôzne zdroje informácií a zapojiť sa do rôznych aktivít, ktoré ich oboznámia s Eurosystemom.

Kvíz si tiež vyžaduje určitú úroveň vedomostí o faktoroch, ktoré ovplyvňujú hospodársky vývoj. Lekcie preto vysvetľujú aj základy makroekonómie a úlohu menovej politiky. Na tieto vedomosti potom nadväzujú ďalšie lekcie týkajúce sa eseje.

Lekcia č. 1

Prehľad a cieľ lekcie

- Vysvetliť účel súťaže, informovať o cenách pre víťazov.
  - Prediskutovať jednotlivé kroky súťaže.
  - Dohodnúť sa na úlohách a časovom pláne.
- Príprava na kvíz:
- Oboznámiť študentov s procesom európskej integrácie.
  - Poskytnúť historický prehľad.

<p>Ciele (vedomosti a informácie, ktoré si majú študenti osvojiť)</p>	<p>Dohodnúť sa na časovom pláne a vysvetliť priebeh súťaže. Informovať o jednotlivých termínoch a o úlohách, ktoré je potrebné splniť v rôznych kolách súťaže (termíny sú uvedené na stránke súťaže Generácia Euro www.generationeuro.eu a v príručke pre učiteľov). Prejsť si termíny so študentmi a navrhnúť časový plán. Oboznámiť študentov s históriou a vývojom Eurosystemu a ECB.</p>
<p>Informácie (informácie, ktoré je potrebné poskytnúť študentom)</p>	<p>Prečítajte si príručku pre učiteľov a zamerajte sa na informácie o jednotlivých kolách súťaže a ich obsahu (pomôcka č. 1). Pozrite si video „História“ (6 min.) zo vzdelávacej sekcie internetovej stránky ECB (študenti by si mali robiť poznámky). Ak je to možné, prehrajte si video dvakrát (pomôcka č. 2). Prečítajte si časť textu na internetovej stránke Generácia Euro až po nadpis „Ciele Eurosystemu“ (pomôcka č. 3). Vytlačte a prečítajte si text o histórii HMÚ (pomôcka č. 4).</p>
<p>Aktivity (aktivity na upevnenie vedomostí)</p>	<p>Nakreslite časovú os od roku 1950 až po súčasnosť a vyznačte dôležité dátumy súvisiace s eurozónou. Jednotlivé body by mali informovať o tom, aká udalosť sa vyskytla a prečo. V rámci tejto aktivity je možné využiť aj vedomosti z iných predmetov, napríklad z dejepisu.</p>
<p>Vyhodnotenie (kroky na vyhodnotenie nadobudnutých vedomostí)</p>	<p>Iniciujte medzi študentmi diskusiu o vývoji, ktorý viedol k európskej integrácii. Aké boli dôvody? Aké problémy a prekážky sa vyskytli? Aké podmienky bolo potrebné splniť na ceste k európskej integrácii (tri etapy HMÚ)?</p>
<p>Úlohy (príprava na ďalšiu lekciu)</p>	<p>Dokončiť časový plán. Prečítať si zvyšok textu na internetovej stránke Generácia Euro (pomôcka č. 3). Prečítať si text na internetovej stránke Generácia Euro (pomôcka č. 5).</p>

Pomôcky

1. [Príručka pre učiteľov](http://www.generationeuro.eu/files/Teachers_Booklet_SK_FINAL_16_9_2014.pdf) (elektronická alebo tlačенá verzia)
2. Videá na [internetovej stránke ECB](http://www.ecb.europa.eu/press/pr/presentations/presentations.htm) (vzdelávacie materiály).
3. Všeobecné informácie na internetovej stránke Generácia Euro: [Informácie o Eurosysteme](http://www.generationeuro.eu/informacie) → „Eurozóna, Eurosystem, Európska centrálna banka a Európsky systém centrálnych bánk“.
4. História hospodárskej a menovej únie (na internetovej stránke ECB): <http://www.ecb.europa.eu/ecb/history/emu/html/index.sk.html>.
5. Všeobecné informácie na internetovej stránke Generácia Euro: [Informácie o Eurosysteme](http://www.generationeuro.eu/uroloha) → „Úloha stratégie menovej politiky Eurosystemu“.

Lekcia č. 2

<p>Prehľad a cieľ lekcie Príprava na kvíz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť ciele a úlohy Eurosystemu a ECB, ako aj ich prepojenie s ďalšími inštitúciami Európskej únie. • Vysvetliť výhody jednotnej meny a cenovej stability v strednodobom horizonte, aj v čase krízy. • Vysvetliť význam cenovej stability z hľadiska ukotvenia inflačných očakávaní a dlhodobých úrokových mier, ktoré zasa podporuje proces adaptácie a okrem iného prispieva k hospodárskemu rastu. • Rozšíriť vedomosti o menovej politike Eurosystemu: vysvetliť štandardné a neštandardné opatrenia menovej politiky. 	
<p>Ciele (vedomosti a informácie, ktoré si majú študenti osvojiť)</p>	<p>Získať prehľad o rámci vytvorenom na účely jednotnej menovej politiky a o právnych základoch. Naučiť sa o cieľoch a úlohách Eurosystemu vrátane ECB. Zistiť, aké sú výhody jednotnej meny v zmysle podpory obchodu a hospodárskeho rastu. Pochopiť význam cenovej stability (a nevýhody inflácie a deflácie). Naučiť sa, čo je súčasťou rozhodovania o menovej politike (stratégia menovej politiky).</p>
<p>Informácie (informácie, ktoré je potrebné poskytnúť študentom)</p>	<p>Pozrite si videá „Informácie o ECB“ (3 min.), „Poslanie a úlohy“ (5 min.) a „Stratégia menovej politiky“ (5 min.) zo vzdelávacej sekcie internetovej stránky ECB (pomôcka č. 1). Študenti by si mali robiť poznámky. Tieto videá a informácie na internetovej stránke Generácia Euro (ktoré by si mali študenti prečítať pred touto lekciou) sú základom témy tejto lekcie (pomôcka č. 2).</p>
<p>Aktivity (aktivity na upevnenie vedomostí)</p>	<p>Zostaviť krátky zoznam nevýhod inflácie a deflácie (na základe toho, čo sa študenti naučili). Prečo je v našom záujme vyhnúť sa inflácii i deflácií? Dvojpilierový systém: vytvoriť zoznam ukazovateľov/ekonomických faktorov, ktoré sú dôležité v rámci jednotlivých pilierov.</p>
<p>Vyhodnotenie (kroky na vyhodnotenie nadobudnutých vedomostí)</p>	<p>Prediskutujte so študentmi nevýhody inflácie a deflácie. V malých skupinách alebo v rámci triedy poverte študentov úlohou:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať niektoré z faktorov, ktoré môžu spôsobiť infláciu, • vysvetliť, čo môže urobiť centrálna banka na zníženie inflácie (záleží na príčine inflácie?) a na jej prevenciu, a • vysvetliť, ako sa meria inflácia.
<p>Úlohy (príprava na ďalšiu lekciu)</p>	<p>Prečítať si pred ďalšou lekciou text „Menová politika ECB/Eurosystemu“ (pomôcka č. 3), ktorý obsahuje ďalšie informácie na tému tejto lekcie.</p>

Pomôcky

1. Videá na [internetovej stránke ECB](#) (vzdelávacie materiály).
2. Všeobecné informácie na internetovej stránke Generácia Euro: [Informácie o Eurosysteme](#) → „Eurozóna, Eurosystem, Európska centrálna banka a Európsky systém centrálnych bánk“ a „Úloha stratégie menovej politiky Eurosystemu“.
3. [„Menová politika ECB/Eurosystemu“](#) (pdf).

Lekcia č. 3

<p>Prehľad a cieľ lekcie Príprava na kvíz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bližší pohľad na menovú politiku ECB/Eurosystemu. 	
<p>Ciele (vedomosti a informácie, ktoré si majú študenti osvojiť)</p>	<p>Táto lekcia sa podrobnejšie zaoberá niektorými otázkami z predchádzajúcej lekcie. Jej cieľom je umožniť študentom lepšie porozumieť menovej politike ECB/Eurosystemu.</p>
<p>Informácie (informácie, ktoré je potrebné poskytnúť študentom)</p>	<p>Dokument „Menová politika ECB/Eurosystemu“ (pomôcka č. 1) obsahuje podrobnejšie informácie o mandáte a stratégii menovej politiky ECB. Zameriava sa predovšetkým na tieto témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> prvoradý cieľ – cenová stabilita, výber cenového indexu, strednodobá orientácia, dva piliere: <ul style="list-style-type: none"> ekonomická analýza (reálne ekonomické a finančné ukazovatele) menová analýza (menové agregáty) referenčná hodnota rastu peňažnej zásoby. <p>Oboznámte študentov s príslušnými údajmi z časti Štatistika eurozóny v Mesačnom bulletinu ECB, na ktoré odkazuje text (pomôcka č. 2).</p>
<p>Aktivity (aktivity na upevnenie vedomostí)</p>	<p>Rozdajte študentom výtlačky najnovšieho úvodného vyhlásenia (pomôcka č. 3) a požiadajte ich, aby v rámci ekonomickej i menovej analýzy identifikovali hlavné ukazovatele. Ako sa na základe týchto ukazovateľov hodnotia riziká ohrozujúce výhľad hospodárskeho a cenového vývoja?</p>
<p>Vyhodnotenie (kroky na vyhodnotenie nadobudnutých vedomostí)</p>	<p>Prediskutujte v rámci triedy dôvody posledného rozhodnutia o úrokových sadzbách.</p>
<p>Úlohy (príprava na ďalšiu lekciu)</p>	<p>Prečítať si pred ďalšou lekciovou text o nástrojoch menovej politiky (pomôcka č. 4).</p>

Pomôcky

- Všeobecné informácie na internetovej stránke Generácia Euro: „[Menová politika ECB/Eurosystemu](#)“ (pdf).
- Štatistická sekcia najnovšieho vydania Mesačného bulletinu ECB. Odkazy na príslušné údaje nájdete v dokumente „[Menová politika ECB/Eurosystemu](#)“.
- Najnovšie [úvodné vyhlásenie](#).
- Všeobecné informácie na internetovej stránke Generácia Euro: [Informácie o Eurosysteme](#) → „Nástroje menovej politiky“.

Lekcia č. 4

<p>Prehľad a cieľ lekcie</p> <p>Príprava na kvíz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oboznámiť sa s nástrojmi menovej politiky. Naučiť sa viac o eurových bankovkách a minciach. 	
<p>Ciele (vedomosti a informácie, ktoré si majú študenti osvojiť)</p>	<p>Vysvetliť, že centrálna banka je niečo ako „banka pre banky“.</p> <p>Oboznámiť študentov s nástrojmi, ktoré používa Eurosystem v rámci výkonu menovej politiky. Patria sem:</p> <ul style="list-style-type: none"> operácie na voľnom trhu, automatické operácie, povinné minimálne rezervy. <p>(pomôcka č. 1)</p> <p>Vysvetliť význam ražobného ako príjmu z emisie peňazí.</p> <p>Oboznámiť študentov s eurovými bankovkami a mincami, ich dizajnom a ochrannými prvkami. Vysvetliť, že sa do obehu postupne zavádza nová séria bankoviek.</p>
<p>Informácie (informácie, ktoré je potrebné poskytnúť študentom)</p>	<p>Pozrite si videá „Nástroje menovej politiky“ (6 min.) a „Eurové bankovky a mince“ (4 min.) zo vzdelávacej sekcie internetovej stránky ECB. Študenti by si mali robiť poznámky (pomôcka č. 2).</p> <p>Zdrojom základných informácií týkajúcich sa tejto témy je internetová stránka Generácia Euro (študenti by si ju pred touto lekciami mali pozrieť).</p>
<p>Aktivity (aktivity na upevnenie vedomostí)</p>	<p>Bankovky 5 € druhej série eurových bankoviek, t. j. série Európa, boli v eurozóne uvedené do obehu 2. mája 2013. Nasledovali nové bankovky 10 €, ktoré boli do obehu uvedené 23. septembra 2014. Ostatné bankovky série Európa budú zavedené postupne v priebehu niekoľkých rokov vo vzostupnom poradí. Nová séria eurových bankoviek vychádza z najnovších poznatkov v oblasti technológie výroby bankoviek a je ešte bezpečnejšia ako prvá séria. Novou tvárou eura je Európa, postava z gréckej mytológie. Jej portrét sa nachádza vo vodoznaku aj v holograme. Nominálne hodnoty zostávajú nezmenené: 5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € a 500 €.</p> <p>Pozrite si niektoré bankovky a požiadajte študentov, aby identifikovali ich ochranné prvky a navzájom porovnali bankovky prvej a druhej série (pomôcka č. 3).</p> <p>Informujte o rôznych architektonických slohoch, ktoré sú zobrazené na bankovkách. Nájdite si definíciu slova ražobné (seigniorage) a vysvetlite ho študentom vlastnými slovami.</p>
<p>Vyhodnotenie (kroky na vyhodnotenie nadobudnutých vedomostí)</p>	<p>Prediskutujte so študentmi rôzne nástroje, ktoré ECB používa v rámci výkonu menovej politiky. Zameriavajte sa pritom na rôzne typy transakcií, ich splatnosť a frekvenciu.</p>
<p>Úlohy (príprava na ďalšiu lekciu)</p>	<p>Nájsť na internete správy o ECB a jej menovej politike. Aké sú výsledky vyhľadávania? Je v správach veľa odkazov na prezidenta a ďalších členov Výkonnej rady?</p>

Pomôcky

- Všeobecné informácie na internetovej stránke Generácia Euro: [Informácie o Eurosysteme](#) → „Nástroje menovej politiky“.
- Videá na [internetovej stránke ECB](#) (vzdelávacie materiály).
- Nejaké eurové bankovky a informácie na internetovej stránke, ktorú ECB venuje [novým eurovým bankovkám](#).

Lekcia č. 5

<p>Prehľad a cieľ lekcie Príprava na kvíz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozhodovacie orgány ECB. • Význam nezávislosti a zodpovednosti. 	
<p>Ciele (vedomosti a informácie, ktoré si majú študenti osvojiť)</p>	<p>Spoznať organizačnú štruktúru ECB a jej rozhodovacie orgány, vrátane úlohy Rady guvernérov, Výkonnej rady a Generálnej rady. Zistiť, aký má význam nezávislosť centrálnej banky, ktorá je zakotvená v Zmluve o fungovaní Európskej únie. Pochopiť význam princípu zodpovednosti a ako ECB túto zodpovednosť zabezpečuje. Získať prehľad o spolupráci ECB s ostatnými európskymi a medzinárodnými orgánmi a inštitúciami.</p>
<p>Informácie (informácie, ktoré je potrebné poskytnúť študentom)</p>	<p>Pozrite si videá „Riadiace orgány“ (5 min.) a „Nezávislosť, zodpovednosť a medzinárodné vzťahy“ (4 min.) zo vzdelávacej sekcie internetovej stránky ECB (pomôcka č. 1). Na internetovej stránke ECB sú podrobné informácie o úlohách, štruktúre zasadania a členoch rozhodovacích orgánov.</p> <p>Všimnite si predovšetkým novinku v súvislosti so zasadaniaми Rady guvernérov: od januára 2015 sa budú zasadania Rady guvernérov venované menovej politike uskutočňovať raz za šesť týždňov (namiesto raz za mesiac). Zasadania, na ktorých sa rokuje o záležitostiach nesúvisiacich s menovou politikou, sa budú aj naďalej uskutočňovať minimálne raz za mesiac. Aktualizovaný plán zasadania je na stránke ECB v sekcii „Calendar“ (pomôcka č. 2).</p> <p>V dôsledku vstupu Litvy do eurozóny v roku 2015 budú hlasovacie práva členov Rady guvernérov „rotovať“, ako Rada predvídala už v decembri 2002 (pomôcka č. 3).</p> <p>Informácie o nezávislosti ECB a o tom, ako banka plní požiadavky súvisiace s princípom zodpovednosti, nájdete v snímkach č. 7 a č. 8 série „ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE“ (pomôcka č. 4). Snímky tiež možno popri texte použiť na poskytnutie stručného vizuálneho prehľadu organizačnej štruktúry ECB a ďalších tém, ktorými sa zaoberali predchádzajúce lekcie.</p>
<p>Aktivity (aktivity na upevnenie vedomostí)</p>	<p>Rozdeľte študentov do menších skupín a zadajte im tieto úlohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetlite nezávislosť ECB: v akom zmysle je ECB nezávislá? Prečo je táto nezávislosť taká dôležitá? Čo by sa mohlo stať, ak by ECB nebola nezávislá? Ako možno zaručiť nezávislosť dôležitej inštitúcie, akou je centrálna banka, v demokratickej spoločnosti? • Vysvetlite zodpovednosť ECB. Prečo je tento princíp dôležitý?
<p>Vyhodnotenie (kroky na vyhodnotenie nadobudnutých vedomostí)</p>	<p>Diskusia v rámci triedy o otázkach z poslednej aktivity.</p>
<p>Úlohy (príprava na ďalšiu lekciiu)</p>	<p>Prečítať si pred ďalšou lekciiou časti 1 až 3 dokumentu „Určujúce faktory cenového vývoja“ (pomôcka č. 5).</p>

Pomôcky

1. Videá na [internetovej stránke ECB](#) (vzdelávacie materiály).
2. Ďalšie informácie na internetovej stránke ECB:
<http://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/decisions/govc/html/index.sk.html>.
Plán zasadania Rady guvernérov: <http://www.ecb.europa.eu/events/calendar/mqccg/html/index.en.html>.
3. Najčastejšie otázky o rotácii hlasovacích práv v Rade guvernérov:
<http://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/decisions/govc/html/faqvotingrights.sk.html>.
4. Snímky série ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE vo vzdelávacej sekcii internetovej stránky ECB:
http://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/facts/orga/html/or_001.sk.html.
5. Výtlačky dokumentu „Určujúce faktory cenového vývoja“ z internetovej stránky Generácia Euro.

Lekcia č. 6

Prehľad a cieľ lekcie

Príprava na kvíz a poskytnutie základných informácií o eseji:

- Oboznámiť sa so základmi makroekonómie a úlohou menovej politiky.
- Agregátny dopyt a ponuka.
- Prehľad nástrojov a konceptov analýzy hospodárskeho vývoja.

Ciele (vedomosti a informácie, ktoré si majú študenti osvojiť)	Porozumieť krátkodobej dynamike zmien úrokových sadzieb. Definovať úlohu centrálnej banky v ekonomike so zameraním sa na dlhodobú neutralitu peňazí. Definovať trhovú rovnováhu v krátkodobom i dlhodobom horizonte. Zistiť, ako zmeny úrokových sadzieb v krátkodobom horizonte ovplyvňujú agregátny dopyt a ponuku, ako aj úroveň cien – transmisný mechanizmus. Naučiť sa o ďalších faktoroch, ktoré môžu viesť k zmenám dopytu a ponuky.
Informácie (informácie, ktoré je potrebné poskytnúť študentom)	Zmena úrokových sadzieb síce v krátkodobom horizonte iniciuje dynamické procesy, menová politika však nemôže spôsobiť trvalé zmeny reálnych premenných. Vo všeobecnosti vedie zvýšená ponuka peňazí len k vyššej inflácii. Túto skutočnosť vyjadruje graf „Peniaze a inflácia“ na strane č. 2 pomôcky č. 1. Menová politika ovplyvňuje reálne úrokové sadzby usmerňovaním nominálnej úrokovej sadzby a tiež vplyvom skutočnosti, že ceny sú v krátkodobom horizonte pomerne nemenné. Pomôcka č. 1 vysvetľuje, ako zmeny úrokových sadzieb ovplyvňujú spotrebiteľov i podniky. Užitočnou pomôckou je aj box na stranách č. 3 až 5 tohto dokumentu, ktorý obsahuje podrobné vysvetlenia a ilustrácie. Vysvetlite zmeny krivky dopytu a ponuky v závislosti od zmien cien. Pozrite sa na faktory, ktoré môžu spôsobiť zmeny/posuny kriviek.
Aktivity (aktivity na upevnenie vedomostí)	Pomocou diagramu vysvetlite vplyv zvýšenia agregátneho dopytu na úroveň produkcie a cien, a to v krátkodobom i dlhodobom horizonte. Prediskutujte faktory, ktoré môžu spôsobiť takýto posun. Čo môže v tomto smere urobiť menová politika? Pomocou grafu „Transmisný mechanizmus menovej politiky“ (pomôcka č. 2) identifikujte kanály, ktoré boli ovplyvnené krízou.
Vyhodnotenie (kroky na vyhodnotenie nadobudnutých vedomostí)	Diskusia v rámci triedy o otázkach vyplývajúcich z poslednej aktivity. Prediskutujte vplyvy posunu krivky ponuky v dlhodobom horizonte. Aké môžu byť príčiny takéhoto posunu? Čo by v tomto smere mala urobiť menová politika?
Úlohy (príprava na ďalšiu lekciiu)	Prečítať si pred ďalšou lekciiou časti 4 a 5 dokumentu „Určujúce faktory cenového vývoja“ (pomôcka č. 1). Prečítať si pred ďalšou lekciiou snímky série ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE, v ktorých sa opisuje reakcia ECB na krízu v jej rozličných fázach, a tiež prejav Jeana-Clauda Tricheta s úvahami o povahe neštandardných opatrení menovej politiky a finančnej teórie (pomôcka č. 4).

Pomôcky

1. Výtlačky dokumentu „[Určujúce faktory cenového vývoja](#)“ z internetovej stránky Generácia Euro.
2. Graf „[Transmission mechanism of monetary policy](#)“, ktorý tiež znázorňuje hlavné kanály ovplyvnené krízou.
3. Učebnice makroekonómie.
4. Snímky (12 až 15) série „ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE“ vo vzdelávacej sekcii internetovej stránky ECB: https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/facts/monpol/html/mp_012.sk.html.
Prejav bývalého prezidenta ECB Jeana-Clauda Tricheta z 18. novembra 2010: „[Reflections on the nature of monetary policy non-standard measures and finance theory](#)“.

Lekcia č. 7

Prehľad a cieľ lekcie

Príprava na kvíz a poskytnutie základných informácií o eseji:

- Oboznámiť sa so základmi makroekonómie a úlohou menovej politiky, najmä počas krízy (štandardné a neštandardné opatrenia).
- Určujúce faktory cenového vývoja v krátkodobom a dlhodobom horizonte.

<p>Ciele (vedomosti a informácie, ktoré si majú študenti osvojiť)</p>	<p>Porozumieť dynamike inflácie a deflácie. Identifikovať príklady faktorov, ktoré vedú k zmenám cenovej úrovne alebo inflácie, a to na strane dopytu i ponuky. Úloha inflačných očakávaní. Krátkodobá a dlhodobá dynamika. Oboznámiť študentov s neštandardnými opatreniami menovej politiky, ktoré zaviedla ECB.</p>
<p>Informácie (informácie, ktoré je potrebné poskytnúť študentom)</p>	<p>Vychádzajúc z vedomostí nadobudnutých v predchádzajúcej lekcii by ste sa teraz mali zamerať na dynamiku cenového vývoja, ďalšiu analýzu faktorov vedúcich k zmenám cien a štandardné a neštandardné opatrenia menovej politiky. Vysvetlite „dopytovú infláciu“ a „nákladovú infláciu“. Prediskutujte úlohu inflačných očakávaní. Ak ľudia očakávajú v budúcnosti infláciu, ich správanie môže v súčasnosti viesť k zvýšeniu inflácie. Prediskutujte úlohu deflačných očakávaní. Ak ľudia očakávajú v budúcnosti defláciu, ich správanie môže v súčasnosti viesť k prepúšťaniu a bankrotom. Kvantitatívna teória peňazi: Poukážte na súvislosť s referenčnou hodnotou ECB pre rast peňažnej zásoby (lekcia č. 3).</p>
<p>Aktivity (aktivity na upevnenie vedomostí)</p>	<p>Pomocou príkladov šokov uvedených v boxe na strane č. 6 pomôcky č. 1 vypracujte grafy na ilustráciu zmien kriviek a vysvetlite, aké sú výsledné vplyvy na produkciu a ceny.</p>
<p>Vyhodnotenie (kroky na vyhodnotenie nadobudnutých vedomostí)</p>	<p>Vychádzajúc z posledného úvodného vyhlásenia identifikujte jeden faktor dopytu a jeden faktor ponuky, ktorý sa používa na hodnotenie rizík ohrozujúcich cenovú stabilitu. Pomocou diagramu (agregálny dopyt/agregátna ponuka) ilustrujte vplyv na produkciu a ceny.</p>
<p>Úlohy (príprava na ďalšiu lekciu)</p>	<p>Dokončiť predchádzajúcu úlohu (z časti Vyhodnotenie). Pripraviť sa na kvíz, ktorý sa bude robiť v rámci budúcej lekcie.</p>

Pomôcky

1. Výtlačky dokumentu „[Určujúce faktory cenového vývoja](#)“ z internetovej stránky Generácia Euro.
2. Najnovšie [úvodné vyhlásenie](#) (je možné použiť rovnaké ako v lekcii č. 3).
3. Učebnice makroekonómie.
4. Webcast z tlačovej konferencie ECB (s otázkami a odpoveďami), ktorá sa konala 5. júna 2014: <http://www.ecb.europa.eu/press/tvservices/webcast/html/index.en.html>.

Lekcia č. 8

Najskôr si prejdite skúšobnú verziu kvízu a potom ho vyriešte naostro.
Úlohou je odpovedať na 30 otázok (majte poruke poznámky a výtlačky textov).

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

EUROSYSTEM

Druhé kolo: esej

(deväť lekcí)

Všeobecná poznámka: v tomto kole je úlohou každého tímu zhodnotiť hospodárske podmienky v eurozóne a inflačné prognózy. Vychádzajúc z vedomostí nadobudnutých v predchádzajúcich lekciami a zohľadňujúc úlohu ECB a spôsob fungovania ekonomiky by mali študenti zhodnotiť súčasné hospodárske prostredie a na základe vlastnej úvahy rozhodnúť o úrovni úrokovej sadzby hlavných finančných operácií a v prípade potreby aj o neštandardných opatreniach menovej politiky. Je dôležité, aby študenti vypracovali vlastnú analýzu a dôvody svojich rozhodnutí.

V nasledujúcich lekciami sú návrhy na rozdelenie tejto úlohy, ako aj informácie o vyhradenom čase (spolu asi deväť lekcí). **Kedže príprava eseje je oveľa voľnejšia úloha, vypracovanie finálnej práce, t. j. eseje, by sa malo ponechať na jednotlivé tímy, pričom nasledujúci program lekcí má slúžiť len na usmernenie ich práce.**

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

EUROSYSTEM

Lekcia č. 1 – esej

<p>Ciele (hlavné ciele lekcie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pozorne si prečítať pokyny v zadaní eseje (pomôcka č. 1) a preskúmať všetky ekonomické a menové údaje uvedené v príručke pre učiteľov a na internetovej stránke Generácia Euro (pomôcka č. 2). • Zamerať sa na nedávny vývoj hlavných ukazovateľov.
<p>Aktivity (súvisiace úlohy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Študenti by mali svoje rozhodnutie vysvetliť prostredníctvom ekonomických i menových ukazovateľov. • Mali by identifikovať najdôležitejšie ukazovatele, medzi ktoré patria: <ul style="list-style-type: none"> ○ produkcia, dopyt a trh práce, ○ ceny a náklady, ○ rozpočtová politika, ○ zahraničný vývoj, ○ menový a finančný vývoj, ○ podmienky na finančnom trhu. • Prediskutujte so študentmi nedávny vývoj (počas posledného roka) ukazovateľov uvedených v zozname a zaznamenajte si poznámky.
<p>Poznámky a návrhy</p>	<p>Informácie a postrehy z predchádzajúcej aktivity sa môžu v záujme lepšieho prehľadu vývoja jednotlivých ukazovateľov zaznamenať do tabuľky. Príklad nájdete v prílohe č. 1 (tabuľka sa môže využiť v tejto i nasledujúcej lekcii). Je vhodné prečítať si zopár najnovších vydaní úvodného vyhlásenia, vďaka čomu môžu študenti zistiť, ktorým ukazovateľom sa v poslednej dobe pripisoval najväčší význam (pomôcka č. 3). Študenti by mali pracovať samostatne, vlastným úsilím zisťovať ďalšie informácie a aktívne vyhľadávať ďalšie ukazovatele. Z tabuliek a grafov je možné získať lepší prehľad o všeobecnom hospodárskom vývoji. O najnovších trendoch informujú aj rôzne grafy a poznámky v poslednom vydaní Mesačného bulletinu (pomôcka 4).</p>
<p>Pomôcky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokument „Zadanie eseje“, ktorý obsahuje formálne požiadavky na esej. 2. Materiály o menovej politike (v príručke pre učiteľov a na internetovej stránke Generácia Euro) s odkazmi na relevantné údaje; makroekonomické projekcie odborníkov ECB a Eurosystému. 3. Predchádzajúce vydania úvodného vyhlásenia. 4. Mesačný bulletin ECB, časti 2, 3 a 4. 5. Tabuľka prílohy č. 1.

Lekcia č. 2 – esej

<p>Ciele (hlavné ciele lekcie)</p>	<p>Vyhodnotenie ukazovateľov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyhodnotiť pravdepodobný vplyv každého ukazovateľa (vychádzajúc z aktivity z predchádzajúcej lekcie súvisiacej s infláciou a inflačnou prognózou).
<p>Aktivity (súvisiace úlohy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pridelte každému ukazovateľu znamienko (+) alebo (-) podľa toho, či vývoj tohto ukazovateľa v poslednej dobe prispel k zvýšeniu alebo zmierneniu inflácie, a skúste odhadnúť aj budúci vývoj. • K znamienkam (+) a (-) pripíšte aj poznámky o význame príslušného ukazovateľa.
<p>Poznámky a návrhy</p>	<p>Prideľovanie znamienok by malo byť pre tím východiskovou aktivitou, ktorá študentom pomôže pochopiť, ako sa uskutočňuje hodnotenie hospodárskych podmienok. Názory študentov na prideľovanie jednotlivých znamienok sa samozrejme môžu líšiť, preto je potrebné podporiť medzi študentmi diskusiu.</p> <p>V rámci analýzy je vhodné zohľadniť skutočnosť, že časový priebeh zmien jednotlivých ekonomických ukazovateľov (vzhľadom na spôsob fungovania ekonomiky eurozóny ako celku) je odlišný, tzn. vplyv zmien niektorých ukazovateľov sa prejavuje skôr a vplyv iných zasa zaostáva. Túto skutočnosť je dôležité zohľadniť pri hodnotení inflačných tlakov a odhadovaní budúceho vývoja.</p> <p>Hlavné aspekty a postrehy z tejto aktivity by sa mali zaznamenať a použiť pri písaní eseje.</p>
<p>Pomôcky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokument „Zadanie eseje“, ktorý obsahuje formálne požiadavky na esej. 2. Materiály o menovej politike (v príručke pre učiteľov a na internetovej stránke Generácia Euro) s odkazmi na relevantné údaje; makroekonomické projekcie odborníkov ECB a Eurosystemu. 3. Predchádzajúce vydania úvodného vyhlásenia. 4. Mesačný bulletin ECB, časti 2, 3 a 4. 5. Tabuľka prílohy č. 1.

Lekcia č. 3 – esej

<p>Ciele (hlavné ciele lekcie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhodnotiť budúci vývoj inflácie. • Na základe zoznamu z predchádzajúcej lekcie o ekonomických ukazovateľoch skúsiť zhrnúť celkové riziká ohrozujúce cenovú stabilitu v budúcnosti. • Porovnať výsledky ekonomickej analýzy s výsledkami menovej analýzy s cieľom získať pohľad na infláciu z dlhodobejšieho hľadiska, zamerať sa na dlhodobý vzťah medzi peniazmi a cenami.
<p>Aktivity (súvisiace úlohy)</p>	<p>V predchádzajúcej lekcii si študenti zostavili zoznam ukazovateľov a na základe svojho hodnotenia im pridelili znamienka (+) alebo (-).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozdeľte študentov do menších skupín, napríklad do dvojíc. Prvú polovicu skupín poverte úlohou lobovať do budúcnosti za vysokú infláciu a druhú polovicu úlohou lobovať za nízku infláciu. V rámci tejto aktivity by mal každý študent „zahrať“ svoju úlohu. Je vhodné použiť hodnotenia z predchádzajúcej lekcie, ale zároveň je potrebné zamerať sa na podmienky (v prípade všetkých ukazovateľov), ktoré podporujú konkrétny „postoj“ študenta. Študenti by si mali svoje argumenty zaznamenať, napríklad formou zoznamu, a najsilnejšie argumenty prezentovať zvyšku triedy. • Po ukončení tohto cvičenia by si mal každý študent vybrať, bez ohľadu na svoju „úlohu“ počas hry, ktorý z dvoch postojov bol podľa neho viac presvedčivý.
<p>Poznámky a návrhy</p>	<p>Táto aktivita má v rámci prípravy na napísanie eseje kľúčový význam. Postrehy a závery z tejto úlohy by mali byť zahrnuté do eseje.</p> <p>V tomto štádiu je z pohľadu analýzy vhodné, aby študenti zohľadnili vplyv predchádzajúcich rozhodnutí o úrokových sadzbách, t. j. úrovne úrokových sadzieb, na hospodársky vývoj v súčasnosti.</p>
<p>Pomôcky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokument „Zadanie eseje“, ktorý obsahuje formálne požiadavky na esej. 2. Materiály o menovej politike (v príručke pre učiteľov a na internetovej stránke Generácia Euro) s odkazmi na relevantné údaje; makroekonomické projekcie odborníkov ECB a Eurosystemu. 3. Predchádzajúce vydania úvodného vyhlásenia. 4. Mesačný bulletin ECB, časti 2, 3 a 4. 5. Tabuľka prílohy č. 1.

Lekcia č. 4 – esej

<p>Ciele (hlavné ciele lekcie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prvé kroky na ceste k rozhodnutiu o úrokovej sadzbe. • Oboznámiť študentov s dynamikou súvisiacou s nastavovaním úrokovej sadzby a so spôsobom zohľadňovania rôznych ukazovateľov.
<p>Aktivity (súvisiace úlohy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na internetovej stránke ECB si zahrajte hru ECONOMIA – hru o menovej politike (pomôcka č. 1). Študenti môžu hru hrať buď samostatne, alebo v skupinkách, pričom by medzi sebou mali súťažiť. • Úlohou hráčov je nastavovať vhodnú výšku úrokovej sadzby a udržiavať infláciu stabilne na úrovni tesne pod 2 %. • Študenti musia v hre dávať pozor na ekonomické ukazovatele (mieru inflácie, rast produkcie a peňažnej zásoby) a mali by si uvedomovať, že zmena úrokovej sadzby sa v ekonomike prejavuje s určitým oneskorením. • Študenti musia v hre reagovať na rôzne šoky, ktoré zasahujú ekonomiku (krach akciového trhu, zvýšenie cien ropy a pod.). • Čítajte si aj novinové titulky, ktoré sa počas hry objavujú. • Po každom kole si zaznamenajte skóre jednotlivých študentov – komu sa darilo najlepšie?
<p>Poznámky a návrhy</p>	<p>Cieľom tohto cvičenia je naučiť študentov, že zmena úrokovej sadzby ovplyvňuje ekonomiku s určitým oneskorením. Naučí ich tiež zohľadňovať pri nastavovaní úrokovej sadzby viacero rôznych ukazovateľov.</p> <p>Hra by mala byť v rámci triedy zorganizovaná ako súťaž, pričom po každom kole by sa malo zaznamenať skóre každého študenta/skupiny.</p>
<p>Pomôcky</p>	<p>1. Online hra ECONOMIA.</p>

Lekcia č. 5 – esej

<p>Prehľad a cieľ lekcie</p>	<p>Základné informácie potrebné na napísanie eseje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opatrenia menovej politiky počas krízy. • Pochopenie pôvodu hospodárskej a finančnej krízy.
<p>Ciele (vedomosti a informácie, ktoré si majú študenti osvojiť)</p>	<p>Dozvedieť sa o hlavných príčinách a jednotlivých fázach hospodárskej a finančnej krízy. Preskúmať neštandardné opatrenia menovej politiky, ktoré zaviedla ECB. Patria sem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tendre s pevnou úrokovou sadzbou a neobmedzeným objemom pridelených finančných prostriedkov, • poskytovanie dlhodobejšej likvidity, • poskytovanie likvidity v cudzích menách, • rozšírenie zoznamu akceptovateľného kolaterálu, • podpora finančného trhu nákupom krytých dlhopisov, • program pre trhy s cennými papiermi, • priame menové transakcie.
<p>Informácie (informácie, ktoré je potrebné poskytnúť študentom)</p>	<p>Podcenenie rizík počas obdobia „veľkej stabilizácie“ a následné napätie na trhoch s rizikovými a štátnymi dlhopismi v dôsledku extrémnej averzie voči riziku viedli k zníženiu účinnosti štandardných nástrojov menovej politiky. ECB a ďalšie centrálné banky preto zaviedli viacero neštandardných opatrení menovej politiky. Lekciu možno rozdeliť na nasledujúce časti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kríza trhu s rizikovými hypotékami v Spojených štátoch a jej vplyv na eurový medzibankový trh (2007 až 2009). 2. Kríza štátneho dlhu v eurozóne a narušenie transmisného mechanizmu menovej politiky (od roku 2010 dodnes). 3. Predĺžené obdobie nízkej inflácie (2014). <p>V snímkach série ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE (pomôcka č. 1) nájdete informácie o reakcii ECB na krízu v jej rozličných fázach. Bývalý člen Výkonnej rady ECB José Manuel González-Páramo vo svojom prejave „The ECB’s monetary policy during the crisis“ v krátkosti rekapituluje priebeh krízy a diskutuje o opatreniach centrálnych bánk prijatých do októbra 2011 (pomôcka č. 2). Prezident ECB Mario Draghi vo svojom prejave 26. júla 2012 v Londýne upriamil pozornosť na ťažkosti spojené s fragmentáciou trhov (pomôcka č. 3). Ďalšie kroky nasledovali v septembri 2012, keď ECB rozhodla o spôsobe realizácie priamych menových transakcií na sekundárnych trhoch so štátnymi dlhopismi v eurozóne. Cieľom priamych menových transakcií je zaistiť transmisiu menovej politiky v celej eurozóne, ako aj zachovať jednotnosť menovej politiky. Prezident ECB vo svojom prejave „The role of monetary policy in addressing the crisis in the euro area“ vysvetľuje kroky, ktoré ECB podnikla s cieľom zabezpečiť fungovanie transmisného mechanizmu menovej politiky v eurozóne (pomôcka č. 4). Od júla 2013 Rada guvernérov ECB signalizuje budúci vývoj kľúčových úrokových sadzieb ECB v závislosti od výhľadu vývoja cenovej stability. V prejavoch členov Výkonnej rady ECB a vo vydaní Mesačného bulletinu ECB z apríla 2014 sú vysvetlené hlavné ciele signalizácie budúceho nastavenia menovej politiky zo strany ECB (pomôcka č. 5). Prezident ECB vo svojom prejave „A consistent strategy for a sustained recovery“ z marca 2014 vysvetľuje stratégiu zameranú na podporu oživenia, ktorú ECB uplatňuje od začiatku krízy (pomôcka č. 6). V ďalšom prejave „Monetary policy in a prolonged period of low inflation“ z mája 2014 prezident ECB vysvetľuje, prečo je inflácia v súčasnosti na takej nízkej úrovni a ako by mala na tento vývoj reagovať menová politika (pomôcka č. 7). Úvodné vyhlásenie z tlačovej konferencie 5. júna 2014 vysvetľuje, prečo Rada guvernérov znížila úrokové sadzby na rekordne nízku úroveň a prečo sa rozhodla zaviesť ďalšie opatrenia menovej politiky, napríklad ciele dlhodobé refinančné operácie (TLTRO), ktorých cieľom je zvýšiť mieru inflácie v eurozóne na úroveň bližšiu 2 % a podporiť poskytovanie úverov reálnej ekonomike (pomôcka č. 8).</p>
<p>Aktivity (aktivity na upevnenie vedomostí)</p>	<p>Študenti by mali opísať (štandardné a neštandardné) opatrenia, ktoré ECB prijala v reakcii na finančnú krízu, a stručne vysvetliť dôvod ich zavedenia. Popri pomôcke č. 1 môžu študenti na stránke ECB použiť aj časovú os, ktorá znázorňuje kľúčové udalosti finančnej krízy.</p>

Poznámky a návrhy	Študenti si tiež môžu na internete vyhľadať reakcie médií na: i) zníženie úrokových sadzieb v novembri 2013 a v júni 2014, a ii) nedávno zavedené neštandardné opatrenia.
Pomôcky	<ol style="list-style-type: none"> 1. Snímky (12 až 15) série ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE vo vzdelávacej sekcii internetovej stránky ECB: https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/facts/monpol/html/mp_012.sk.html. 2. Prejav „The ECB’s monetary policy during the crisis“, José Manuel González-Páramo, bývalý člen Výkonnej rady ECB, 21. október 2011: http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2011/html/sp111021_1.en.html. 3. Prejav prezidenta ECB Maria Draghiho z 26. júla 2012: http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2012/html/sp120726.en.html. 4. Prejav „The role of monetary policy in addressing the crisis in the euro area“, Mario Draghi, prezident ECB, 15. apríl 2013: http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2013/html/sp130415.en.html. 5. Článok „Forward guidance and the ECB“ publikovaný na stránke VoxEU.org, Peter Praet, člen Výkonnej rady ECB, 6. august 2014: http://www.voxeu.org/article/forward-guidance-and-ecb. Mesačný bulletin ECB, apríl 2014, článok „The ECB’s forward guidance“. Prejav „Monetary policy communication in turbulent times“, Mario Draghi, prezident ECB, 24. apríl 2014: http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2014/html/sp140424.en.html. 6. Prejav „A consistent strategy for a sustained recovery“, Mario Draghi, prezident ECB, Paríž, 25. marec 2014: http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2014/html/sp140325.en.html. 7. Prejav „Monetary policy in a prolonged period of low inflation“, Mario Draghi, prezident ECB, Sintra, 26. máj 2014: http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2014/html/sp140526.en.html. 8. Úvodné vyhlásenie z tlačovej konferencie (s otázkami a odpoveďami), 5. jún 2014 a 3. júl 2014: http://www.ecb.europa.eu/press/tvservices/webcast/html/index.en.html a http://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2014/html/is140703.en.html. Tlačová správa z 3. júla 2014: http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2014/html/pr140703_2.en.html. Prejav „Price stability as the basis of a sustained recovery“, Benoît Cœuré, člen Výkonnej rady ECB, 3. júl 2014: http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2014/html/sp140703_1.en.html. Prejav „Recent challenges to monetary policy in the euro area“, Vítor Constâncio, viceprezident ECB, 19. jún 2014: http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2014/html/sp140619.en.html.

Lekcie č. 6 až 9 – esej

<p>Ciele (hlavné ciele lekcie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozhodnúť o výške úrokovej sadzby. • Napísať esej.
<p>Aktivity (súvisiace úlohy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na základe analýzy a hodnotení vypracovaných počas lekcii č. 2 a č. 3 a vedomostí získaných v hre €CONOMIA by mali študenti rozhodnúť o výške úrokovej sadzby. Rozhodnutie môže byť prijaté na základe všeobecnej zhody, alebo spočítaním hlasov jednotlivých študentov. • Ďalšou úlohou je napísať na základe uvedených zistení esej, v ktorej sa budú uvádzať dôvody príslušného rozhodnutia o úrokovej sadzbe.
<p>Poznámky a návrhy</p>	<p>K písaniu eseje možno pristupovať rôznymi spôsobmi. Cieľom by malo byť zapojiť do písania celú skupinu. Tu sú dva návrhy, ako túto úlohu zorganizovať:</p> <p>a) Každý študent vypracuje vlastnú esej. Finálnou verziou potom bude najlepšie pripravená esej, prípadne ju zostavíte z odsekov z viacerých dobre vypracovaných esejí.</p> <p>b) Rozdeľte esej na viacero častí, napríklad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekonomická analýza (reálna ekonomika a ceny) <ul style="list-style-type: none"> ○ Aktuálny vývoj ○ Vplyv na infláciu v budúcnosti • Menová analýza <ul style="list-style-type: none"> ○ Aktuálny vývoj ○ Dlhodobejšia inflačná prognóza • Celkové zhodnotenie <p>Pridel'te vypracovanie jednotlivých častí rôznym študentom a potom ich príspevky spojte do spoločného textu.</p> <p>Ako pomôcku môžete použiť predchádzajúce vydania úvodných vyhlásení. Pomôžu vám zistiť, ktoré ukazovatele je potrebné zahrnúť do eseje. Formát eseje je však otvorený, tzn. o spôsobe usporiadania argumentov by mali rozhodnúť samotné tímy. Pri hodnotení esejí sa bude cenit originalita. Kopírovaniu textu z úvodných vyhlásení by sa mali študenti vyhnúť.</p> <p>Porota bude eseje hodnotiť na základe nasledujúcich kritérií:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správnosť navrhovaného rozhodnutia o výške úrokovej sadzby, • zdôvodnenie rozhodnutia o výške úrokovej sadzby, • znalosť a presné používanie termínov a pojmov z oblasti menovej politiky, • kreativita študentov a ich vlastný prieskum.
<p>Pomôcky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznámky a tabuľky z predchádzajúcich lekcii.

Tretie kolo: prezentácia

(štyri lekcie počas šiestich týždňov)

Navrhujeme, aby sa učitelia venovali príprave študentov na prezentáciu v treťom kole počas štyroch lekcii. Prezentácia by mala obsahovať rozhodnutie o úrokovej sadzbe a mala by odrážať aktuálnu hospodársku situáciu, t. j. malo by ísť o rozhodnutie v reálnom čase. Študenti by mali predstaviť svoje rozhodnutie a odôvodniť ho prostredníctvom ekonomickej a menovej analýzy a ich vzájomným porovnaním (tieto informácie sú podstatnou súčasťou úvodných vyhlásení na tlačových konferenciách, keď prezident ECB po zasadaní Rady guvernérov vysvetľuje jej rozhodnutie o menovej politike). Autori prezentácie si môžu vybrať vlastný formát, v každom prípade by však mali uviesť svoje hodnotenie a dôvody svojho rozhodnutia.

Ceniť sa bude znalosť a presné používanie termínov a pojmov z oblasti menovej politiky. Hodnotiť sa bude aj štruktúra prezentácie a jej prednes. Dĺžka prezentácie nesmie presiahnuť 20 minút. **Do prednesu prezentácie by sa mali rovnakou mierou zapájať všetci členovia tímu (okrem učiteľa).** Tímy by mali zvoliť kreatívny prístup a mali by používať softvér určený na prezentácie, napríklad PowerPoint, pomocou ktorého zvýraznia svoje úvahy a závery získané z ekonomickej a menovej analýzy a z hodnotenia ekonomických a inflačných prognóz.

Tímy by mali porote poskytnúť vytlačенú finálnu verziu svojej prezentácie, aby si členovia poroty mohli počas prezentácie robiť poznámky.

Okrem týchto konkrétnych inštrukcií by študenti počas príprav na prezentačné kolo mali pamätať aj na všeobecné techniky prezentácie, napríklad:

1. Snímky a poznámky by mali byť prehľadné a namiesto súvislého textu by mali byť rozdelené do bodov. Na žiadnej zo snímok by nemalo byť príliš veľa textu. Veľkosť písma by mala byť z diaľky ľahko čitateľná (veľkosť písma najmenej 18). Animované prvky je potrebné používať s mierou, pretože môžu odvádzať pozornosť od samotného obsahu alebo byť rušivé.
2. Dobrá príprava a vystupovanie z pozície tímu vám zvýši sebadôveru pred publikom. Nacvičujte si prednes nahlas pred svojimi rovesníkmi a vyskúšajte si rôzne spôsoby zreteľného vyjadrovania.
3. Prednášajte so zariadením, upútate tak pozornosť publika. S výrazným hlasom a rznymi gestami budete vyzeráť sebavedome a oduševnene. Fyzické prejavy trémy a napätia dokážete potlačiť, ak použijete bránicové dýchanie, zachováte pokoj a svoju nervozitu premeníte na záujem o tému, ktorú sa chystáte prezentovať.
4. Pohybovať sa, napríklad smerom k tabuli pri ukazovaní na snímky a grafy, je vo všeobecnosti lepšie ako sedieť alebo stáť na mieste. Dôkladne si nacvičte, čo chcete povedať, a snažte sa nečítať z pripraveného textu.
5. Miestami robte krátke pauzy, aby ste spolu s poslucháčmi mali čas zamyslieť sa. Pauza môže vyzeráť prirodzenejšie, ak sa počas nej napijete. Nesnažte sa prezentáciu skončiť čo najrýchlejšie.
6. Počas zodpovedania otázok sa pokúste možné otázky predvídať. Môže byť užitočné prečítať si otázky a odpovede z tlačových konferencií a najnovšie prejavy prezidenta ECB a členov Výkonnej rady ECB. Časť prezentácie vyhradená na otázky je rovnako dôležitá ako samotná prezentácia. **Porota si overí znalosti tímu v oblasti menovej politiky** a posúdi, nakoľko dokáže zdôvodniť svoje rozhodnutie o úrokovej sadzbe. Porota sa tiež môže pýtať na dôležité udalosti v reálnom svete s potenciálnym vplyvom na ekonomiku.
7. Skôr ako odpoviete na otázku, poraďte sa so svojím tímom (okrem učiteľa).
8. V prípade potreby otázku pred jej zodpovedaním parafrázujte. Počas odpovedania sa pozerať na všetkých poslucháčov, nielen na osobu, ktorá otázku položila.

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

EUROSYSTEM

Príloha 1

Ukazovatele	Poznámky o najnovšom vývoji	Hodnotenie vplyvu na infláciu	Poznámky o vplyve na infláciu
<i>Ekonomické</i>		+/-	
<i>Menové</i>		+/-	

